

Sprawiedliwi wśród Narodów Świata – świadectwa i dylematy Polaków ratujących Żydów w latach II wojny światowej

Grupa docelowa:

Uczniowie szkół podstawowych (VII i VIII klasa), gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

Założenia:

Podczas II wojny światowej Polacy stanowili największą grupę ludzi ryzykujących życie dla ratowania Żydów, grupę która otrzymała ze strony niemieckiego okupanta zbiorowy wyrok śmierci. Tym samym zasłużyli na miano „Sprawiedliwych wśród Narodów Świata”. W Alei Sprawiedliwych w izraelskim ośrodku pamięci narodowej Yad Vashem w Jerozolimie jest więcej nazwisk polskich, niż jakiegokolwiek innej narodowości. Polacy jednak zmuszani byli do rozstrzygnięcia strasznego dylematu moralnego: pomagać żydowskim sąsiadom w potrzebie narażając przy tym własne życie i życie swojej całej rodziny, czy nie robić nic i pozostać biernym obserwatorem masowego mordy na narodzie żydowskim. Wielu Polaków stanęło na wysokości zadania i właśnie tym osobom poświęcona jest ta lekcja.

Cele lekcji:

Po zakończonej lekcji uczeń:

- potrafi podać przyczyny dla których Żydzi musieli uciekać z gett, ukrywać się po tzw. stronie aryjskiej ,
- wie, czym ryzykowali Polacy decydujący się na udzielenie pomocy zagrożonej ludności żydowskiej oraz co groziło ukrywającym się Żydom,
- zna formy pomocy zarówno indywidualnej jak i instytucjonalnej oraz umie wskazać uwarunkowania jej skuteczności,
- potrafi podać przykłady Polaków i instytucji, które zaangażowane były w ratowanie Żydów w czasie wojny.

Środki dydaktyczne:

Prezentacja multimedialna, fragmenty filmów dokumentalnych, dyskusja

Metody pracy:

Wykład pracownika muzeum w oparciu o prezentację multimedialną, dyskusja.

Czas trwania lekcji muzealnej: 45 – 60 minut

Przebieg lekcji:

Zajęcia prowadzane są w sali edukacyjnej. Lekcję rozpoczyna opatrzona komentarzem prowadzącego prezentacja multimedialna zawierająca wprowadzenie, w którym słuchacze dowiedzą się o sytuacji Żydów na ziemiach polskich przed wybuchem wojny oraz później podczas okupacji niemieckiej. Poznają założenia niemieckiej polityki antyżydowskiej na okupowanych terenach Polski oraz świadectwa i dylematy Polaków, którzy pod karą śmierci zdecydowali się na niesienie pomocy Żydom. Uczniowie poznają nazwiska rodzin, które poniosły śmierć za pomoc okazaną Żydom oraz takie pojęcie jak „szmalcownik” czy szantażysta. Oprócz pomocy indywidualnej starano się pomagać Żydom, wykorzystując do tego istniejące lub tworzące się z myślą o takiej działalności instytucje. Słuchacze poznają działalność Kościoła Katolickiego oraz Polskiego Państwa Podziemnego, przede wszystkim Rady Pomocy Żydom „Żegota”. Pokazana zostanie rola żeńskich zgromadzeń zakonnych, ochronek i sierocińców, które zaangażowane były w pomoc dzieciom żydowskim. Na koniec uczniowie dowiedzą się, jak wygląda droga, która prowadzi do uhonorowania Medalem

Sprawiedliwych wśród Narodów Świata osób, które zaangażowane były w czasie wojny w ratowanie Żydów.

Opracowanie i scenariusz zajęć: Ewelina Szumilak